

Op 11 november was er in Utrecht een kleine processie te zien. Een tientallen meters lang doek vol stempels werd de Domkerk uitgedragen. Elk stempel symboliseert een dakloos persoon in Nederland. Het is een idee van kunstenaar Daisy Ranoe die met haar werk bewustzijn hoopt te creëren. 'Ik laat mensen zien wat gezien moet worden', is haar motto. Maar dat niet alleen, ze hoopt vooral ook het gesprek tussen mensen te entameren en daardoor verbinding te laten ontstaan. Kim de Berg sprak met haar.

IEDEREEN HEEFT RECHT OP *schoonheid*

Wie tussen 10 oktober (Wereld Dakloze Mensen Dag) en 11 november (Sint Maarten) het Domplein opliep, kon er niet omheen. Daar stond Daisy, in een jurk die precies past bij haar project, naast een gigantisch doek. Ze nodigde voorbijgangers uit een stempel zetten en in gesprek te gaan over een thema dat haar nauw aan het hart ligt: dakloosheid in Nederland. Zo ontstond een interactief kunstwerk dat aandacht vraagt voor een enorme groep mensen: intussen zijn er in Nederland zeker 33.000 mensen dakloos. En dat is nog een voorzichtige schatting. Het maakt dat zelfs de Domkerk te klein is om het doek helemaal uit te rollen. Meer dan zestig meter menselijk leed, of misschien beter gezegd: zestig meter vol verborgen verhalen van mensen die net als wij zijn.

Daisy Ranoe vertelt over haar werk, haar bevoegdheid en haar drijfveren. 'Mijn werk ligt heel dicht bij wie ik ten diepste toe ben. Ik zoek naar schoonheid voor iedereen. Iedereen verdient een leven met ruimte voor schoonheid en kunst. Met mijn werk probeer ik daar iets aan bij te dragen. Dat toont zich in de thema's die ik aankaart en waar mijn idealen in weerspiegeld worden. Ik denk dat een ander soort

wereld mogelijk is waarin alle mensen tot hun recht kunnen komen, en daar werk ik alvast aan.'

Waarden belangrijk Het zijn haast religieuze termen die ze gebruikt. Dat is misschien niet verwonderlijk, Daisy is afkomstig uit een reformato- risch gezin. Intussen heeft ze van die christelijke traditie afscheid genomen.

Schoonheid en ongemak
SPELEN BEIDE
EEN ROL IN *het*
werk van de kunstenaar

Gelovig noemt ze zichzelf niet meer, al staat een aantal waarden die ze meekreeg nog altijd centraal voor haar. Naast liefdevol, hoop en verant-

woordelijkheid zijn nauw verbonden met haar persoon en haar werk. Zo bestond haar afstudeeronderzoek uit een project waarin mensen werden geportretteerd die iets goeds doen voor anderen. Het werk kreeg als titel *New Samaritan* – een naam waarmee ze binnenkort verder gaat.

Ook in haar vrije tijd houdt het haar bezig. Als vrijwilliger bij de daklozen- opvang bijvoorbeeld. Waar ze overigens niet alleen geeft, maar vooral ook ontvangt: 'Ik voel me er heel erg op mijn gemak. Doordat mensen zo puur zijn, kan ik ook mezelf zijn. Bovendien is het er meestal heel gezellig. Wat niet wegneemt dat het ook altijd confron- terend is om mee te maken hoe zwaar het leven voor die mensen vaak is.'

Schoonheid en ongemak, ze spelen beide een rol in het werk van de kunstenaar. 'Ik probeer mensen middels schoonheid te verleiden om te kijken naar wat ik maak. Wanneer ze vervolgens ontdekken waar het over gaat, ontstaat dat ongemak. De confrontatie met leed en onrecht in de wereld is een belangrijk aspect van mijn werk. Maar het staat nooit los van die andere kant: hoe mooi de mensen zijn en hoe kostbaar onze wereld.



*Ik probeer
mensen middels
schoonheid TE
VERLEIDEN OM
TE KIJKEN **wat**
ik maak*





In die zin zijn activisme en zachtheid voor mij ook altijd met elkaar verbonden. Zelfs *l'art pour l'art* is op een bepaalde manier politiek. Wanneer ik een mooie bloem schilder is dat aan de ene kant precies wat het is, een mooie bloem, maar tegelijk is het voor mij ook een manier om mijn frustratie over de toestand van de wereld te verwerken. En geeft het mij en de kijker troost'

Mensen aan het denken zetten

'Daarnaast is er ook de expliciet activistische kant van kunst die ik van belang vind. Juist omdat daarin zoveel mogelijkheden liggen om mensen

aan het denken te zetten en anders te laten kijken. Dat geldt voor alle vormen van kunst. Ook voor theater of dans. Doordat de emotie wordt aangeraakt, kan het in mensen iets los maken en zo bijdragen aan verandering. Meer dan feiten en statistieken alleen kunnen doen. Door kunst komt het op een heel krachtige manier echt binnen.'

Die bevoegdheid om zowel bewustzijn als zachtheid present te stellen, is misschien wel de belangrijkste drijfveer van Daisy Ranoe. 'Als ik ergens in geloof, dan is het in kunst

en in schoonheid. Wat mij betreft heeft dat iets goddelijks. Dat heeft niets te maken met een Opperwezen, maar het raakt aan wat ongrijpbaar is. Het moment waarop kunde (want ook die is onontbeerlijk) en inspiratie samenkomen waardoor er iets nieuws ontstaat. Dat blijft een magisch moment. Dat ik daar mijn werk van heb kunnen maken, is een groot geluk.' ■

TEKST Kim de Berg, predikant in Gouda en Ermelo en redactielid AdRem. **BEELD** Daisy Ranoe en Marleen Stoker.

